

N:o 33.

Ank. till Riksd. kansli den 14 mars 1904, kl. 3. e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående vissa åtgärder mot utbredning af lungsot.

Genom en den 19 nästlidne februari aflåten proposition, n:o 45, som af båda kamrarna till lagutskottet hänvisats, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för nämnda dag, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

angående vissa åtgärder mot utbredning af lungsot.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Har af lungsot (lungtuberkulos) angripen person affidit, åligger läkare, som vårdat den sjuke, att, så snart han erhållit kännedom om dödsfallet, därom hos hälsovårdsnämnden göra skriftlig anmälan, som utom sjukdoms-

Bih. till Riksd. Prot. 1904. 7 Saml. 26 Häft. (N:o 33).

benämningen bör upptaga den sjukes namn och ålder äfvensom bostad vid dödsfallet.

2 §.

Hälsovårdsnämnd har att, när anmälan som i 1 § sägs blifvit gjord, eller nämnden eljest fått kännedom därom, att af lungsot angripen person aflidit, ombesörja, att den bostad, som bebotts af den sjuke, jämte gång- och sängkläder samt andra brukade persedlar ofördröjligen underkastas erforderlig rening eller desinfektion.

3 §.

Inträffar fall, som i 1 § sägs, å ort, där hälsovårdsnämnd icke finnes, har läkaren att göra den i samma § föreskrifna anmälan hos kommunalnämnden och därvid tillika meddela skriftlig anvisning på erforderliga åtgärder för rening eller desinfektion af bostad, som bebotts af den sjuke, äfvensom af gång- och sängkläder samt andra brukade persedlar; och vare nämnden pliktig att, såvidt möjligt är, skyndsamt bringa dessa åtgärder till verkställighet.

Skulle nämnden, utan att sådan anmälan skett, få kännedom därom, att af lungsot angripen person aflidit, bör nämnden, såvidt möjligt är, söka träffa anordningar för erforderlig rening eller desinfektion.

4 §.

I denna lag omförmälda renings- och desinfektionsåtgärder skola verkställas med ledning af de anvisningar, som af medicinalstyrelsen utfärdas. Där så anses nödigt, äger hälsovårds- eller kommunalnämnd låta, emot utgifvande af skälig ersättning, förstöra gång- och sängkläder samt andra brukade persedlar, som varit utsatta för smitta.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1905.

Frågan om lagstiftningsåtgärder mot utbredning af lungspot förevar på grund af enskilda motioner vid riksdagarna åren 1898 och 1899, utan att däraf dock föranleddes någon framställning från Riksdagens sida.

Sedan därefter uti skrifvelse till medicinalstyrelsen den 24 maj 1899 dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet anmodat medicinalstyrelsen att till ecklesiastikdepartementet afgifva yttrande, huruvida och i hvad mån åtgärder lämpligen kunde vidtagas i syfte att förekomma, att tuberkulos vunne spridning förmedelst i denna sjukdom affiden persons tillhörigheter, afgaf medicinalstyrelsen uti sin till svar härå den 11 augusti 1899 aflåtna skrifvelse på anförda grunder det uttalande, att styrelsen ansåge något redan för det dåvarande böra i ämnet göras i lagstiftningsväg; och framlade medicinalstyrelsen i sådant syfte ett redan i slutet af år 1898 inom styrelsen utarbetadt förslag, som gick ut på tillägg till dels §§ 20, 21 och 24 i förordningen angående åtgärder mot införande och utbredning af smittosamma sjukdomar bland rikets invånare den 19 mars 1875 (den s. k. epidemistadgan) och dels § 59 mom. 2 af läkareinstruktionen den 31 oktober 1890.

Berörda förslag innefattade dels anmälningsplikt för läkare i vissa fall rörande af honom vårdad lungspotspatient och dels skyldighet för den hälsovårdsmyndighet, som mottagit sådan anmälan, att vidtaga vissa åtgärder till förhindrande af smittas spridande. Förslaget upptog anmälningsplikt å ort, där hälsovårdsnämnd funnes, i följande tre fall, nämligen då den sjuke aflidit, flyttat från en lägenhet till en annan eller intagits å sjukvårdsinrättning, och å ort, där hälsovårdsnämnd icke funnes, då den sjuke aflidit eller flyttat till annan lägenhet. I förra fallet skulle anmälan göras till hälsovårdsnämnden och i senare fallet till kommunalnämndens ordförande.

Därefter har öfverståthållareämbetet på anmodan med eget utlåtande till Kungl. Maj:t öfverlämnat yttranden i ärendet af Stockholms hälsovårdsnämnd och af förste stadsläkaren i Stockholm, hvarjämte till följd af remisser yttranden i ämnet afgifvits af Konungens befallningshafvande och förste provinsialläkare i länen samt förste stadsläkaren i Göteborg.

Åtskilliga af nämnda i ärendet hörda myndigheter hafva direkt anslutit sig till medicinalstyrelsens förslag, under det att andra, utan att i allmänhet hafva något att erinra mot syftet med detsamma, framställt anmärkningar mot vissa af förslagets detaljbestämmelser. Särskildt hafva emot den ifrågasatta bestämmelsen om anmälningsplikt vid den sjuktes ombyte af bostad starka betänkligheter uttalats.

Vid utarbetandet inom civildepartementet af det för Riksdagen nu

framlagda förslag till författning i ämnet har hänsyn tagits till sistnämnda erinran mot medicinalstyrelsens ofvannämnda förslag, hvarjämte äfven i åtskilliga andra afseenden jämkningar däri företagits. Då det nu framlagda förslaget innehåller bestämmelser, som dels äro af beskaffenhet att föranleda till utgifter för kommunerna och dels innefatta föreskrifter om vissa åtgärder, som kommunala myndigheter hafva att vidtaga, har författningen ansetts böra utfärdas i den uti § 57 regeringsformen för kommunal-lagar föreskrifna ordningen.

Vid behandlingen inom utskottet af förevarande lagförslag har ifrågasatts, att däri skulle införas uttrycklig bestämmelse om hvem skyldigheten att bekosta de i lagförslaget påbjudna renings- och desinfektionsåtgärder skulle åligga. Enligt utskottets mening är den sålunda ifrågasatta ändringen obehöflig, då det ligger i sakens natur att kommun är pliktig bekosta alla åtgärder, som på grund af lagens föreskrifter måste vidtagas af de kommunala förvaltningsmyndigheterna. Men å andra sidan skulle ett uttryckligt framhållande i lagen, att ifrågavarande kostnader skola stanna på kommunen, icke osannolikt minska benägenheten hos enskilde, som utan svårighet därtill hade tillfälle, att utan kommunens betungande själfva bekosta åtgärder af förenämnda art. Utskottet, som ej heller i öfrigt funnit något att erinra emot det i propositionen innefattade lagförslaget, hemställer alltså,

att ifrågavarande proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 14 mars 1904.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Reservationer:

af herr *Hasselrot*, med hvilken herrar *Leman*, *A. Olsson* och *Wiklund* instämt: »Jämväl enligt min uppfattning är lagförslagets mening den, att de i 4 § omförmälda renings- och desinfektionsåtgärder skola bekostas

af vederbörande kommun, där ej den affidnes dödsbo vill och kan bestrida kostnaden härför; men då en annan uppfattning likväl uttalats och den uttryckliga bestämmelsen om att persedlar, som förstöras till följd däraf att de varit utsatta för smitta, skola ersättas, möjligen kan gifva anledning till den tolkning, att utgift i annat, ej särskildt omnämndt fall, icke skulle kunna åligga vederbörande kommun, har jag ansett lämpligt och riktigt, att, till förekommande af tvister härom, i lagen införes tydligt stadgande i sådant syfte, som jag anser vara med dess mening öfverensstämmande. Jag anser alltså, det lagutskottet bort hemställa, att första punkten i 4 § måtte erhålla följande lydelse:

4 §.

I denna lag omförmälda renings- och desinfektionsåtgärder skola verkställas med ledning af de anvisningar, som af medicinalstyrelsen utfärdas, samt bekostas af vederbörande kommun. Där etc.;

samt af herr *Waldenström*, som biträdt den af herr *Hasselrot* afgifna reservationen och därjämte ansett, att i 1 § af lagförslaget orden: »Har af lungsot (lungtuberkulos) angripen person affidit» bort utbytas emot orden: »Har person affidit i lungsot (lungtuberkulos)».